

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo 4 gl., za pol leta 2 gl., za četert leta 1 gl., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXIX.

V Ljubljani. 8. vinotoka 1886.

List 41.

Nekaj dima.

(Dalje.)

IV.

„Trudite se, ne za jed, ktera mine, temuž za jed, ktera ostane za večno življenje.“ Jan. 6, 27.

Blizo ob zoru je bilo, ko sta Jezus in Peter stopila v čoln, in „precej je bila ladija na kraju, kamor so šli“. Iz burnih valov v tiho zavetje, iz temne črne noči v beli dan, prijadrajo v mestice Kafarnaum. To je bilo „njegovo mesto“. (Mat. 9, 1.) Le v družbi njegovi se dospe srečno v Kafarnaum, kar pomenja po nekih razlagavcih „lepo, prijetno selo“, po drugih pa „selo (kefar) Nahumovo“, t. j. grob Nahuma preroka, ki je bil tukaj pokopan. A „Nahum“ pomenja „tolažba“, torej zopet kakor zgoraj: „mesto lepote, veselja, tolažbe“. Saj že pred beremo: „In zapustivši Nazaret pride in se nastani v Kafarnaumu pri morji, v predelih Zabulona in Neftalima. Da se izpolni, kar je rečeno po preroku Izaiji, kateri pravi: Zemlja Zabulonova in zemlja Neftalimova na poti k morju za Jordanom, poganska Galileja, narod, ki je sedel v temi, videl je veliko svetlobo; in kateri so sedeli v smertni deželi in senci, zasvetila jim je luč.“ (Mat. 3. 13—16.)

Da! Kristus je luč svetá (Jan. 8, 12.), in le tam je prijetno in lepo, kjer je svetlo, kajti tema in mrak nimata lepote, in ker je le Kristus prava luč, je le njegov nauk prava lepota, in največa dobrota. Svetlo središče vse ljubezni, dobrote in prelepih nauk Jezusovih je nauk o presvetem Rešnjem Telesu. In o tem je nebeški Zveličar naš govoril v prijetnem mesticu Kafarnaumu naslednji dan, potem ko je bil v puščavi nasitil 5000 mož s petermi hlebi kruha. Bilo je tu važno tergovsko mestice, kamor so se stekale glavne ceste z juga in od vzhoda, iz Damaska in od sredozemnega morja, ter feniškega pobežja. Tu so med seboj občevali in tergovali bogati Feničani, Gerki, Sirci, Arabci, Idumejci in domači judje in Galilejci, zastopniki treh glavnih pokolenj človeškega rodú: Kamovci, Japetovci in Semiti. Tu je bil primeren kraj za oni, ves svet oblažujoči nauk o najdragocenejši in najtečniši dušni hrani za večno življenje.

Kakor okoli magnetičnega (kalamitnega) železa, ako ga vtakneš med kovinske drobce, tako je obsula

množica Kristusa, ter ga vprašajo: „Rabi (učenik), kdaj si prišel sem? Jezus pa jim odgovori: Resnično, resnično, vam povém, vi me iščete, pa ne zato, ker ste čudeže videli, ampak ker ste jedli kruhe in ste se nasitili. Trudite se ne za jed, ktera mine, ampak za jed ktera ostane za večno življenje, ktero vam bo dal Sin človekov: kajti tega je poterdil (Bog) Oče“. (Jan. 25—27.)

Priprosto ljudstvo se od tistega časa nič ni spremenilo. Tje dere in péha, kjer se najbolje in najlozje živi brez skerbi. Kar nasituje želodec in daja vesele dni, to velja. „Panem et circenses“ (kruha in gledišča!) je bil vsakdanji krik nekdanje druhali poganskega Rima. Cesar Avrelijan (270—276 po Kr.), ilirskega kmeta sin, poznavši ljudski značaj, je naročil, da se imajo hlebi za unčo težji narediti in nove ladije za vožnjo živeža na reki Nilu in na Tiberi pripraviti, kajti, pravi v nekem pismu: „Ni je veselejše stvari na svetu, kot rimsko ljudstvo, kadar je kruba sito.“ „Kruha in čudežev“ hoče imeti tudi judovsko ljudstvo od Kristusa. Zato jim on očita: „Ako ne vidite znamenj in čudežev, ne verujete.“ (Jan. 4, 48.) In dandanes se veliko več brigajo za kake nove iznajdbe, sanjarije ali izmišljene prikazni*, kot

*) Ta reč je zelo kočljiva in ljudje naj take reči ne verujejo prenašlo, ker večkrat so sleparije. Vlni celo poletje je veliko ljudi prihajalo na „gmajno“ pri Pliskovici na Krasu. Tri pastarice, da so videle svečer svetlo gospo. Na tisoče jih je šlo gledat nov čudež, pa nič niso videli. Malo leseno kapelico so postavili in nekak altar, a c. kr. glavarstvo v Sežani je dalo altar podreti in les proč odpeljati. Mnogi so bili tudi na duhovnike hudi, češ, ne verujejo prikazni Matere Božje. Tri osebe so popolnoma znorele, ki so večkrat tje prihajale in po sili hotele imeti prikazen. Hrastovo drevo, na katerem se je boje videla svetloba, so najpred oblomili, vejevje odnesli, potem lubad olupili in naposled terske z razcepljenega drevesa tergali ter kot svetinje seboj jemali. Neki slepar Alojzi Mühdorfer, domá iz Požuna, v dolgi mniški halji, kot da je misijonar. — pravil je, da je iz reda „pasjonistov“, in da potuje v Rim v važnih zadevah, — se je prederznil tam pridigovati. „Černe bukvice“ je imel in križal jih nekaj časa, potlej je v eno roko vzel mali križec in povabil ljudi, da naj poljubujejo ga, a v drugi roki je držal kapico (kaloto), da so ljudje solde vanjo metali. Pravijo, da je 30 gl. en večer nabral. Potem je zginil in čez nekoliko časa je bilo brati v „Slovenca“, da je z nekó prismojeno žensko iz Tersta hotel pri Orehku v pečini kot puščavnik živeti, pa jo je tudi od ondot pobrisal

da bi zvesto poslušali besedo božjo in keršanske dolžnosti spolnovali.

Pa ne le priprostemu ljudstvu, nego velikoveč omikancem veljajo prikorne besede: „Trudite se ne za jed. ktera mine, ampak za jed. ktera ostane za večno življenje.“ Učenost, omika, veda, to so po mnenju mnogih razsvetljenih (?) glav edina sredstva za osrečenje vsega človeškega rodú. Koliko denarja, časa, truda se potrosi za učilne in znanostne zavode in razprave! Čemu toliko šol, gimnazij, realk, akademij, vseučilišč, knjižnic, čitalnic itd? No, se ve, za duševno hrano, po kateri človeški duh hrepení in želi nasitovati se. Že l. 1881 prinesel je neki ameriški književni list statistiko največjih bibliotek ali knjižnic. Ondi se bere, da ima naša Avstrija največ javnih knjižnic, namreč 577 s 5,475.798 knjigami; Francosko 500 javnih knjižnic, s 4,598.000 knjigami; Italija 493 j. knjižnic s 4,349.281 knjigami; Prusija: 398 javnih knjižnic s 2,640.450 knjigami; Ruska: 145 knjižnic s 952.000 knjigami. V poslednjih petih letih se je število — če ne knjižnic — saj knjig jako pomnožilo. Največa na svetu je Pariška knjižnica z 2.078.600 knjigami napolnjena. — Rimska vatikanska knjižnica ima sicer le nekaj čez 30.000 knjig, a v svojih sobanah hrani kakih 25.000 najbolj dragocenih in znamenitih listin in rokopisov. Koliko je duševne hrane nakopičene! Pa katoliški pisatelj pravi: „Meni je ljubša dobra biblioteka kot celo kraljestvo, a do tega prepričanja ne pridem, da v pomnoževanju knjižnic obstoji kultura (omika). Le sredstvo je in zamore biti, pa nikakor ne glavno ali edino k napredku, ako se prav rabi.“ (A. M. Weiss. Apologie d. Chr. II. str. 583.) — Kristus ne govori sploh o duševni hrani, ampak o tisti, ki ostane za večno življenje.

Ni na tem, koliko da znamo, temuč kaj in za kaj želimo znati. Pravi namen je duša duševni hrani. Kar je že v svojem namenu, ali kakor učeni rečejo, smotru, takó vravnano, da ne sega čez to kratko pozemeljsko življenje, ni hrana za večnost.

„Smoter“ današnjemu šolskemu poučevanju je: gojiti v učencih blagouravnost (po domače: pošteno, pravično življenje). V resnici pa je le človeška izurjenost, da vsak prej ko prej dospè do zemeljskega blagostanja. Jasno dovolj se ta nauk oznanuje tudi po naših slovenskih naučnih knjigah: „Glavni namen našega pozemskega bivanja, namreč duševni napredek na blagonravni podstavi poleg telesnega zdravja ne sme se nobenemu izmekniti izpred očíj. Človek ne bode lahko zašel s pravega pota, ako se s prirodinimi zakoni ne stavi v oporeko, ako v sebi goji in razvija blage kali, in pri vsem dejanji in nedejanji misli na občno blaginjo. V celoti je vsakemu odmerjena neka naloga, katero verši, ako v pravem spoznanji blagih namenov človeške družbe bistri svoj um in krepi svojo voljo, ter se tako ujunači do blagonravne delavnosti.“ (Woldrich-Erjavac: Somatologija str. 98.) S temi besedami zveršuje se knjiga sicer izverstna, poglavito namenjena prihodnjim učiteljem ljudstva.

Naš mali katekizem veliko priprostejše pové o mnogo bolj vzvišenem namenu našega življenja: „Bog nas je vstvaril, da bi ga spoznali, njemu služili in kedaj v nebesa prišli!“ Kar v ta namen ne služi, ni hrana za večno življenje. Hrana pusti nečimurnosti utegne biti, kjer se išče vednost zaradi svetne časti. Samó materialistični pouk daje čestokrat hrano onemu duhu laži, ki je skrit v zatišji serca in nagiba veliko učiti se, da se

— Res, da so veliko svetih pesmi prepevali, rožni venec moliti, — pa to je ogenj, okoli katerega se kadi gosti in smradni dim, kadar ljudje več sleparje poslušajo, kot duhovne,

ložje serce slepi zakrivajoč mu prave in bistvene potrebe. „Le eno je potrebno.“ (Luk. 10. 42.)

„Kdo pa izmed vas očeta kruha prosi, pa mu bo kamen dal? ali ribe, mu bo li namesto ribe kačo dal? ali če ga jajca prosi, mu bo li škorpiona podal?“ (Luk. 11. 11—12.) Dober oče tega ne bo storil svojemu priserčnemu otroku. Svet in današnja svetna omika vendar pogosto tako dela.

„Spomin napolnuje in preobklada se z neverjetno množino tvarine in predmetov, tudi takih, ki jih mladost še ne uméva in ne more prebaviti. To je kamen, ki se podaja po serce blažilni vednosti hrepenečemu duhu. — Ko se mladina muči s poučevanjem stvari, katerih v praktičnem življenji ne bode rabila, to se pravi svetlikaste luske na duhu pripenjati liki kačje kože, da si v mnogi paradiz nedolžnosti ložeje vhod pripravi tista kača zapeljivka, ki je modrejša (bolj prekanjena), ko vse druge živali. Še hujše je, če duh človeški, zapeljan od sleparske vsevedavosti, v svojem napuhu ne spoštuje več ko le svojo lastno učenost in moč, ter v puhli domišljavosti vse prezira in nad vsem obupuje. Sledojč sam sebi kakor škorpion z repom nezadovoljnosti in obupnosti vedno globokejšo rano v serce zavdaja, dotlej, da pogine od lastnega strupa. To je mnogokrat žalostni konec napačne omike, ki od pravega početka ni imela takih pogojev, da bi za hrano skerbela, ki v večnosti ostane.“ (Deutinger: Das Reich Gottes nach dem Apostel Johannes I. str. 275.)

Telesna hrana se povzije ter se mora v želodcu spremeniti in prebaviti, da služi v življenje. Tako morajo tudi v duhu od zunanjega sveta po občutkih sprejeti vtisi kakor duševna hrana prebaviti se, da po njih dobiva duh samostojno moč in veselo upanje prihodnjega večnega življenja. Ona moč, ki v duhu skrivnostno deluje, je sv. vera. Vera, kakor duševno solnce, prešinja, razsvetljuje in spreminja zemeljsko, telesno v duševno in duševno v neumerjoče. Zató pravi Jezus: „Po je delo Božje, da verujete v Njega, ktereга je On poslal.“ (Jan. 6. 29) Ako se v duhu trudimo, zmeraj obilniše spoznavati Boga s tem, da v vedno rastoče bogastvo podob, ki jih dobivamo od zunanjega sveta, storimo sijati in prigrevati luč sv. vere, bode nastalo novo kraljestvo dušnega življenja; vse stvari nam služijo v hrano, ki ostane za večno življenje. O tem, ki vero ima, veljajo besede sv. evangelija: „Kdor ima, se mu bo dalo, da bo obilo imel.“ (Mat. 25, 29.) O tej veri govori Gospod: „Resnično, resnično, vam povem: Kdor v mene veruje, imel bode večno življenje.“ (Jan. 6, 47.)

Sv. Avguštin, govoreč o nevednosti v verskih stvaréh, pravi: „Prigodí se, da kak prijatelj blodeč po hudih in nevarnih potih in gerdih stezah, po katerih je iskal resnice, pa je ni našel, pride k tebi, ter praša po kruhu: „Povej mi kaj o svoji veri, svetuj, pomagaj mi, da bom tudi jaz pravi kristjan. Poprašuje te po takih stvaréh, katerih zavoljo svojega malega znanja in dušnega uboštva niti nimaš, da bi mogel tega lačnega nasititi, in ko bi imel druge učiti, sam se moraš pred učiti.“

Nevednost svetá v verskih stvaréh je neizmerna, kakor ko polnočna tema; torej prijatelj ki je prišel iz polnočne teme, terpi. Tebi morda zadostuje priprosta vera, a njemu ne zadostuje, ker nevednež je pri zapertem verskem zakladu kakor ptujec od zunaj. Kaj ga bodeš brez pomoči odposlal? Pojdi toraj in terkaj na vrata Gospodova in priserčno prosi ga za tri hlebe, za dušno hrano spoznanja trojedinega Boga, trojnega njegovega razodenja: stvarjenja, odrešenja in posvečevanja, da boš obilo imel, in da sebe in druge ohraniš in okrepaš. Po tem ti ne bo treba bati se ponočnega ptujca popotnika, temuč ga kot prijatelja

sprejmeš in mu postrežeš." (S. August. d. v. Luc. cap. 11.)

To je rekel sv. Avguštin tedanjim vernikom, da se dobro podučé v verskih resnicah, da zamorejo od njih tudi paganom odgovor dati. Dandenes ni sicer pri nas paganov (ajdov), pa je veliko nevernikov. In kaj boš dal, ako te kruha večnih resnic prosi, ako sam le nekaj drobtinic imaš, da si za silo glad potolažiš? Sv. Peter spominja verne, da naj bodo vedno pripravljene na odgovor vsakemu, kateri zahteva odgovora od naše verp in upanja. (1. Petr. 3, 15.)

Na Duhovo (binkoštni ponedeljek) so v nekih krajih na Kranjskem v procesiji hodili molit k nekim jamam globokim, iz katerih so mislili, da prihaja slabo vreme. Tako pripoveduje stari zgodovinar Kranjske, znani Valvazor. Dandenes se tej „strašilni prazni veri“ posmehujejo. Jedro tej veri pa je, da sveti Duh je močnejši ko hudobni duh, ponižna prošnja, da bi grešnim ljudem podaril svoje in dari. Resnično pa so take jame, iz katerih začu kedar huda nevihta čez svet priti, brezverske šole, v katerih se mladini podajajo vsakoverstni svetni nauki le za kratko sedanjo življenje, a o prihodnjem življenju se niti besedice ne zini. „Večno življenje je pa to, da poznajo tebe, edinega resničnega Boga, in kterege si poslal, Jezusa Kristusa.“ (Jan. 17. 3.)

Nad vsemi učilnicami, zlasti nad onimi, ki so globoko v zemeljsko grudo vderle se, bi bilo treba ne le ob početku šolskega leta, ampak vedno klicati:

O pridi stvarnik, sveti Duh!
Obiši pamet, dušo nam,
Napolni z rajsko milosti
Serca, katere vstvaril si.

Prižgi razumu pravo luč,
Ljubezen v serca nam izlij,
Slabosti trupla našega
Daj krepko nam prenašati.

Bolezen pri poganih in tri bolezni pri kristjanih.

(Konec.)

Tretjo bolezen, za katero naš čas boluje, imenuje sv. Janez „napuh življenja.“ Ta bolezen je v tem, da je človek sam svoj bog, da samega sebe posadi na altar svojega serca kot malika in le njemu samemu služi. To tedaj je ravno tisto, kar z drugim imenom imenujemo sebičnost ali samopridnost, ko človek le samega sebe pozna in le samega sebe išče, le sam hoče kaj veljati, vse biti, vse imeti, vse gospodovati.

Samopridnost je edini greh, ki je bil prvi v nebesih in prvi na zemlji storjen. „S to pušico,“ pravi sv. Ambrož, „je peklenški angelj prvič človeka ustrelil.“ (Razl. ps. 118.) S to pušico je strup, kterege je v sebi kahal, tudi v človeka vcepil in storil duhovno ostrupljenje kervi. „Jaz hočem Bogu enak biti!“ bil je njegov bojni krik v nebesih, kateremu je sv. Mihael nasproti stavil klic: „Kdo je kakor Bog!“ „Bogu bosta enaka!“ bila je njegova zapeljiva beseda do prvih človekov, in strašno prekletstvo, katero je čez nje prišlo, je bilo tega nasledek, da sta tem besedam odperla vrata v serce.

Na tem strupu iz serca satanovega je človek na duši umerl; ta strup je švignil tudi skozi žile njegovega telesa, storil je, da je bilo bolno in revno in ga je slednjič smerti izročil. In to dušno kakor telesno smert z vsem, kar jo spremlja, je človek vsem svojim potom-

cem ko dediščino zapustil. (Rim. 5. 12.) Prevzetno samopridnost prinese človek seboj na svet, in kjer je ne premaga in ne izžene, počenja tako, kakor je počenjal lucifer v nebesih, in ima ravno tiste žalostne nasledke.

Napuhnjene, samopridni človek ne pozna nobene ljubezni Božje, in nobenega strahu Božjega; kajti on sam je svoj bog! „On povzdigne svojo roko zoper Gospoda,“ tako ga opisuje pobožni Job. „on se obožuje zoper Vsegamogočnega; s stegujenim vratom, s kljubujočim vratom se vzdiguje zoper njega“ (Job. 15. 16.)

Napuhnjene, samopridni človek tudi nima prave ljubezni sam do sebe. Sej samopridnost je ravno nasprotna ljubezni, prava spaka tega, ker se kristjanska lastna ljubezen imenuje. Ako je ljubezen samega sebe v tem, da človek išče zveličanja svoji duši s tem, da svojo voljo podverže volji božji in vidi v Bogu svojo najvišjo srečo in posebni namen in konec, je pa samopridnost sama sebi njen poslednji cilj in konec.

Samopridnež išče le svoje sreče in sicer s sretstvi in po potih, iz katerih ne sledi sreča, temveč pogaba samega sebe. Zato govori Bog in Zveličar: „Kdor svojo dušo ljubi na tem svetu, ta jo bo zgubil“ (Jan. 12. 25.)

Napuhnjene, samopridni človek ne pozna tudi ne prave ljubezni do ljudi in do bližnjega. On ne privoščí svojemu bližnjemu nič, nobene sreče, nobene časti, nobenega imetja, nobene samostojnosti; on zahteva, da bi se njegov bližnji zmirom le po njem ravnal, le njemu v korist delal; on sam nasproti pa ne pozna nobenega ozira do bližnjega; le njemu naj bi bilo vse podložno; in zunaj njega naj bi nič ne imelo veljave. Tako je napuhnjena samopridnost nevošljivost, katera je Kajna nadražila k bratomorstvu; je Aman, ki se je zarotil, celo ljudstvo pokončati, ker se je protivil, njemu uklanjati se. Ona je vsa tista neutolažljiva jeza zoper resnico; iz nje izvirajo vse tiste vojske proti Bogu, vsi tisti upori proti cerkvi Božji; ona je tista novošegna nevera, najhujši utelešenje razdraženega napuha življenja našega časa, katera se prederzne iztergovati Bogu njegovo gospodarstvo čez njegovo stvarjenje, Bogu človeku utajevati njegovo božjo čast in na mesto edinega pravega Boga staviti revnega človeškega duha.

Tako je napuhnjena samopridnost korakala iz raja čez zemljo, in to vse stoletja naprej; kamor so ljudje šli, spremljevala jih je in ni zatajila svoje nature, v kateri se zedinja oatora tigrova in kačja. In v njenem spremstvu ni bilo drugega ko revščina in nesreča od pregnanstva iz raja pa do sedanjega časa. Sej to pač vidimo okrog sebe! Samopridnost vzmaga s svojim gospostvom med nami tako v življenju posameznega človeka, kakor v očitnem življenju. Tožba aposteljnova: „Vsak išče svoje, pa ne, kar je Kristusovega!“ se povsod poterjuje. Kjer pa ta duh gospoduje, tam vse razruši, tam seje razpor in neslogo. Ali kaj keršansko hišo, ki bi po volji Božji morala biti tempelj miru, spreminja v prostor prepira? Kaj razdira družine in serca onih, ki so si zvestobo in ljubezen obljubili? Kaj potisne moralce orožje v roko in kaj snuje tiste prekarnjene naklepe in hudobije, ki žugajo vse pokončati in razdžati? Od kod prihaja rascepljenje človeškega družbinstva, sovražno nasprotje med posameznimi verstami in stanovi, prepir v vseh zbirališčih, sovražljivosti pri vseh še tako mirnih skupinah, seganje v pravice drugih, če so tudi še tako zelo zagotovljene? Te prihaja od onega nesrečnega duha, ki sedaj svet prepihuje, kateri nobenega višjega gospoda nad saboj spoznati neče, temuč je sam sebi svoj bog, ki vse le v svoj prid téhta in preso uje, koristi drugih pa brezozirno z nogami teptá; ki ne priznava nobene pravice razun svoje, in brez vesti in strahu drugih pravice prezira, ako so njemu nasproti.

Ljubljeni verniki! velika zmota je, in v tej je danes. žali nam, toliko ljudi zamotanih, ki verujejo, da zadeva to samo eno versto ljudi, pri kateri so se kazali tako kužljivi nauki in razmotale tako razdžane okolišine! Ne; to zadeva vse človeštvo, ono vse skoz in skoz se je nalezlo sape napuha življenja in samopridnosti, in ono vse mora se po vsem ozdravljenju podvreči, ako hočemo, da se posamezne rane kedaj zacelijo. Kajti, sej dan za dnevom se množe čete, ki nauke samopridnosti do zadnjega konca nasledujejo, ki po teh naukih hočejo svet vravnati in družbinsko občinstvo vstanoviti želé, in da bi pričeli to podjetje, hočejo v prvo ves obstoječi red podreti, prestole in altarje razdžati, vse imetje in vse posamezne pravice v nič džati.

Zmirom glasneje je vpitje, ki vero v Boga ne samo zaničuje, ne, temveč za pregreho nad človeštvom proglasuje; katere hiše Božje in vsaktero Božje češnje razvpija za občno škodljivo in kaznjivo, vsak razloček med stanovi do prestola ceni za prederznost in vsako lastnino za tatvino. In vse te prikazni, katere se prav očitno v naši bližnji okolici prikazujejo, kažejo nam bodočnost v kervavi podobi. Kam hočemo tedaj pogled obrniti in kje pomoči iskati? Le Eden je, kateri se zoper ta duh napuha in samopridnost z vspehom vojskovati in ves nered, katerega ta napravlja, zopet ozdraviti zamore. „Če je tedaj pri vas kaka tolažba v Kristusu,“ tako piše sv. Pavel kristjanom v Filipih, „če je kako podbujenje ljubezni, in preserčen nauk; bodite enega spoznanja in ene ljubezni; ne delajte ničesar iz prepirljivosti in prazne časti, temveč čislajte v ponižnosti eden drugzega več kot sam sebe, in ne glejte vsak na to, kar je vašega, ampak na to, kar je drugih. Tako namreč mislite med seboj, kar Jezus Kristus, kateri ko je bil res Bog, ni v prederznost štel Bogu enak biti; pa je sam sebe vničil, ko je podobo hlapca nase vzeli; ponižal je samega sebe in je bil pokoren do smerti.“ (Fil. 2. 1—8.)

Šin Božji je tedaj ponižal samega sebe, da bi človeštvo ozdravel od napuhnjene samopridnosti. On sam ima pravico, staviti se Bogu enakega, ker on je v resnici Bog; toda on se je ponižal in je postal človek, da bi razdžal napuh ljudi in zanj zadostil, ker človek se v otročji prederznosti Bogu enakega dela. Pridobil je svojemu nebeškemu Očetu zopet njegove pravice s tem, da mu je bil pokoren do smerti. „Oče, ne tako kakor jaz, ampak kakor Ti hoočeš, naj se zgodi!“ To je izrekel v imenu vsega človeštva in za vse človeštvo. Kazal je na Boga, vir vse moči in veljave na zemlji; „Ti ne bi imel,“ rekel je poganskemu deželnemu oskerbniku, „nobene moči čez mene, ko ne bi ti bila dana od zgoraj“ toda on brani tudi osebe posvetne oblasti s tem, ko zapoveduje, da naj se dá cesarju, kar je cesarjevega, in se sam podverže ti oblasti in njenim nepravičnim sodbam. Tako je preklical rogovilsko uporno besedo ošabnega človeškega duha, ki pravi: „Jaz Ti nočem služiti!“ (Jer. 2. 20.) In ko je tako učil in pokazal v svojem življenju, zaklical je vsem ljudem, vsem narodom in redovom opomin, rekoč: „V vsem sem vam dal izgled, da tudi vi tako storite, kakor sem jaz storil.“ (Jan. 13, 15.)

Kakor pa je Zveličar pravo razmero človeka k Bogu zopet postavil, tako prinesel je tudi zopet red med ljudi. „Bolje je,“ rekel je Kajfa pri sodbi Jezusovi, „da en človek umerje, kakor da pogine vse ljudstvo.“ In tako spregovoril je velik. duhoven ne vedoč velike naloge življenja Odrešenikovega v kratkih besedah. Da, on, edini je umerl, da nismo mi vsi končani! Ljubezen do nas gnala ga je iz nebes na zemljo iskat in zveličat, kar je bilo zgubljenega. Pozabil je sam na

sebe, da bi za ljudi živel in umerl. Dal je svoje življenje za nas, da bi ga mi imeli in sicer obilno imeli. (Jan. 10, 10.) Večje ljubezni pa ne more imeti nobeden, kakor da svoje življenje da za druge. Pri tem nas pa opominja, rekoč: „Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil.“ „Da,“ pristavlja apostelj, „na tem spoznali smo ljubezen Božjo, da je svoje življenje daroval za nas; zato moramo tudi mi življenje dati za svoje brate.“ (1. Jan. 3, 16.) Prava ljubezen do ljudi in do bližnjega je tedaj sv. sporočil, za nas umerlega Boga-človeka, zapečaten z njegovo smertjo na križu.

Ljubezen, ki je bila na zemlji zginila, je zopet zbudil. Iz ljubeznjivega serca Njega, ki je za vse umerl, da bi vsi življenje imeli, pretaka se ta ljubezen v serca ljudi. On ima vse skupaj, vse človeštvo za eno samo družino otrók Božjih, in ne terpi in ne pozná nobenega razločka med prijateljem in sovražnikom, vernikom in nevérnikom, ptujcem in domačinom. On sam je tisti, ki ga v podobi pomoč prosečega in potrebo terpečega podpiramo, ki mu v podobi bolnika strežemo, ki se mu v podobi bližnjega s podajanjem vode dobro delo storí, in ki z napolnjeno mero plačuje, kar se je Njemu za ljubo storilo. On zavrača sovraštvo in maščevanje, uči odpuščanje, da bi se nam samim odpustilo, in zagotavlja vsem usmiljenost, kateri so usmiljeni. Glejte, ljubljene verniki, to je od Boga dani zdravstveni in nasprotni pripomoček zoper duha napuhnjene samopridnosti in zoper njegovo neusmiljeno osornost, kateri napravlja toliko škode in nereda, revščine in žalovanja na svetu. O, ko bi hteli le to sredstvo, katero nam božjega Odrešenika nauki in življenje daje, porabiti; kako hitro in kako čudovito bi se nasledki pokazali! Mi vidimo vsak dan nam pred očmi junaška dela onih, ki so od ljubezni Jezusove ginjeni in navdušeni njegovim stopinjam sledili: kako jih ta ljubezen pri postelji nalezljivo bolnih prideržuje, v kočé ubogih vodi in jim z ranami telesnimi tudi rane dušne daje celiti. Vsak dan vidimo ljudi, ki jih ljubezen Jezusova vodi v široki svet, da zmirom nova serca s to ljubeznijo vžigajo in zmirom novih udov k skrivnostnemu telesu Kristusovemu dopeljujejo. Tako je pred nam brez števila izgledov, kako duh Jezusa Kristusa ljudi vse samopridnosti oprostuje in k popolni izročitvi in darovanju samega sebe v prid bližnjega nagibuje. In kjer koli se le dopusti, da ta duh veje, bode splošno v človeštvu premagal samopridnost in odvernili vsaj one robate izrastke njene, ki se razbuhejo v terdobo in neusmiljenost, v sovraštvo in razpore, in katere neizmerno veliko število lastnih in ptujih nadlog in težav spremlja. Sej ljubezen, ki ima v Kristusu svojo korenino, prestvarja samopridno serce in zbuja v njem tiste blage misli čeznatornega bratovstva, ki se ne omejuje na družino, stan, prijatelja, ki ne ostane na meji enakomislečih, nikakor ne, temveč, ktera obsega vse ljudi v Bogu in Jezusu Kristusu; ktera spoštuje razloček stanov in svetne sreče kakor Božjo naredbo in zato vsakemu dá, kar se mu spodobi: spoštovanje, oblasti usmiljenje in dobrovoljnost podložnim, odkritoserčno ljubezen vsem!

Jezus Kristus je edini Odrešenik, pravi zdravnik človeštva! Sej On je storil za nas vse, kar je mogel, da bi nas rešil in zveličal; tistega pa, kar sami moramo storimo, ni mogel storiti za nas. Dal nam je svoj nauk kakor luč, ki vso temo tega življenja razsvetljuje; dal nam je svoj izgled, da nam je vravnal pot k časnemu in večnemu blagru; pridobil nam je s svojo kervjo milost in moč, tako, da nam nič ni nemogoče. Toda kakor bolnik odkazano zdravilo mora sam jemati, tako tudi nebeški zdravnik nas te dolžnosti ni mogel oprostiti, ako nam je hotel moč svojega terpljenja in

svojega odrešenja prilastiti. V tem, ljubljeni verniki, je tudi odgovor na zaničevalno vprašanje nevernikov, zakaj da Jezusova beseda in nauk, zakaj da keršanstvo v 1800 letih svojega obstoja človeštva ni še prenaradilo, če vendar tako zdravilno moč v sebi sklepa? Zavoljo tega, ker tako malo ljudi in naj manj pa onih zaničevalcev od sebe reči zamore, kar je sv. Pavel od sebe rekel: „Jaz dopolnujem tisto, kar na terplenju Jezusa Kristusa še manjka.“ Na odrešenje Sinú Božjega dopolnovati, kar še manjka, to pa se pravi: v sebi in drugih zatirati samopridnosti, njenim razdevanju mejnik staviti, vse njene nepravčnosti berzdati; to se pravi spačeno počutnost z mertvenjem zatajevanjem krotiti, v vživanji svetnega veselja zmernemu biti in svoj križ voljno nositi; to se pravi v ponižnosti pred Bogom se pokloniti, Božjo voljo kot naj višji voljo častiti, v ljubezni z njo biti in v poterpežljivosti jo spolnovati.

Juri, Fuldenski škof.

Družba sv. Bonifacija.

V našem stoletju se je na cerkvenem polju mnogo spremenilo. Poprej živeli so katoličani in protestantje le bolj zase. Katoliške pokrajine bile so pod katoliškimi, svetnimi in duhovnimi knezi. Duhovne kneževine na Nemškem pa so o začetku tega stoletja odpravili in prišle so skoraj vse pod protestanške vladarje. Potem je pa še to, da v našem stoletju je z železnicami in tovarnami oživila velikanska trgovina, in vsled prostega preseljevanja so se ljudje raznih vér med seboj močno pomešali in sedaj ni skoro nobene protestanške okolice več, kjer bi tudi katoličani ne stanovali. Na tisoče katoličanov iz vseh stanov, vradniki, vojaki, delavci so se v protestanških krajih naselili in še vedno vabi upanje ložjega življenja in druge okoliščine po cele družine v take kraje.

Tu so potem katoličani brez Božje službe, se Cerкви odtujujejo, postanejo mlačni in malomarni in naposled popolnoma odpadejo. Pozemeljski oziri in vnanje razmere pospešujejo to nesrečo, in če mnogi sami ne odpadejo, odpadejo pa njihovi nasledniki zaradi pomanjkljivega poduka v katoliški veri popolnoma k protestanški veri. Iz teh vzrokov je jasna žalostna resnica, na katero se premalo ozira, da število katoličanov v Nemčiji veliko manj raste, ko število protestantov; vsako leto odterga se naši Cerкви velika množina katoličanov.

Po Pruski vradni statistiki zgubili so katoličani od 1818—64 ne manj kot 230.000 duš. In tako zgubi sedaj leto za letom sv. Cerkev nad 6.000 katoličanov. „Historisch-politische Blätter“ poročale so pred nekaj leti, da je v prvi polovici našega stoletja zgubila sv. katoliška Cerkev v Nemčiji do 500.000 duš. Škof doktor Martin Paderbornski je pa terdil, da je to število še premajhno in pravi, da je v krajih, kjer stanujejo katoličani s protestanti vred, se je zgubilo blizo milijona katoličanov.

Po neprestanem naseljevanji nahajajo se po vseh protestanških krajih posamezni katoličani, od katerih katoliški župnijski vradi nikoli nič ne zvedó, posebno pa, ker je mnogo proteštanskih pokrajin, ki še nobene katoliške župnije nimajo, tako živé potem dalje, ne da bi prašali po svoji materi cerkvi, ki je večkrat po več milj, celo po cele dni hodá oddaljena. Poročajo se v protestanški cerkvi, k tako imenovani „večerji“ pristopajo s svojimi protestanškimi ženami in postanejo poslednjič popolnoma odpadniki. Pastor zapiše jih med svoje, otroci kerstijo se za protestante, dajejo jih v protestanške šole itd.

Veliko katoliških mož perve polovice našega stoletja je z žalostnim srcem opazovalo, koliko tisoč katoliških družin se je tako zgubilo. Vsi bi bili radi pomagali, pa kako? Bogoljubni grof Jožef Stolberg, sin glasovitega spreobernjenca grofa Leopolda pl. Stolberga, je prav resno premišljeval in prevdarjal, kaj bi bilo tu storiti. Njemu bilo je prideržano primérno pomoč oživiti in za prihodnost lepo keršansko djanje ljubezni obuditi; tako djanje, tako blagonosno in s takim vsepohom za celo katoliško Nemčijo, kakoršno si je vstanovitelj v svojem pravem katoliškem sercu zares želeti zamogel, pa komaj pričakovati upal! Stolberg obernil se je na 3. glavnem zboru katoličanov Nemčije v Reznu leta 1849 do blagomislečih mož duhovskega in svetnega stanú in vstanovil je v zvezi z njimi družbo sv. Bonifacija. Ta v varstvo sv. Bonifacija izročena družba postavila si je za pervo in neposredno nalogo: ubopim in zapuščenim verskim bratom med protestanti na pomoč hiteti, jim duhovov in učiteljev pošiljati, cerkve in šole zidati, da vsaj najdragocenejega, kar imajo, katoliške vere in ž njo upanja do večnega življenja ne izgubé. Pervi namen tedaj je: katoličanom in njihovim mlajšim katoliško vero ohraniti. Posrednje namerava pa družba združevati vse verske brate po nemški domovini. Sredstvo k temu je molitev in miloščina. Kdor želí duhovnih dobrot te družbe deležen biti, moli naj vsak dan očenaš in češenamarijo s pristavkom: Sveti Bonifacij, prosi za nas. Moli se za zopetno cerkveno združenje. Mašniki enkrat v letu v ta namen mašujejo, ako se more, v praznik sv. Bonifacija.

Bistven pripomoček je pa tudi miloščina, t. j. materijelna podpora.

Družba sv. Bonifacija razteza se čez vso Nemčijo, po nemški Avstriji in Švici, in po vsih s temi deželami v politični ali škofijski zvezi stoječih pokrajinah.

Po nastavljenem posredovanji živi v teh pokrajinah 3½ milijona katoličanov v dijasporah, to je, po tacih krajih, koder katoličani med protestanti pomešani žive, in sicer 2½ milijona v severni Nemčiji, in nekako 1 milijon v južni Nemčiji. Bavarsko samo se v tem oziru nahaja dosti dobro. V škofijah Monakovo — Freising in Pasavo ni nobene dijaspore. — Avgsburg ima majhno dijasporo ob Virtemberški meji, razteza se čez 4 dekanije. Škofija Vircburška ima v dijaspori le do 1800 katoličanov.

Največ dijaspora - katoličanov na Bavarskem živi v škofiji Bamberški, namreč 298.000 katoličanov med 500.000 protestanti; vendar se pa za te vse še dosti skerbí. Drugač je pa z dijasporo v škofiji Spirski, tam živi 198.000 katoličanov med 330.000 protestanti. O teh - dijaspora katoličanih rekel je prošt Nacke v Ambergu to-le: „Katoličani Spirski se toliko zatirajo in so v takih stiskah, toliko se je proti njim že grešilo da so vredni našega usmiljenja.“

Katoličani Spirski so vseskozi najmanjša in ubožnejša versta prebivalstva; če pa tudi so ubogi na pozemeljskem blagu, so vendar bogati s serčnostjo in močjo v veri. Oni stali so terdno in stoje za terdno vkljub vsem stiskam do današnjega dne, in zato je družba sv. Bonifacija za katoličane Spirske morala posebno poskerbeti in jih tudi v prihodajosti ne bo smela pozabiti.

Družba sv. Bonifacija je od svojega obstanka iz Bavarskega dobila 600.000 mark, in od tega se je samo za Bavarsko porabilo 200.000 mark.

Od navedenega 3½ milijona dijaspora - katoličanov v Nemčiji je za pastirstvo 3 milijonov potrebno oskerbljeno in sicer po starih družbah, ki so v onih pokrajinah ostale, posebno po samostanih. Nasproti pa za pastirovanje ½ milijona ni prav nič oskerbljeno. Ti živé od katoliških družb tako daleč ločeni, da skoraj

nikoli ne vidijo nobenega duhovna. Glavna naloga družbe sv. Bonifacija je. skrbeti za tega pol milijona. Družba dospela je na toliko, da more oskerbovati pastirstvo 300.000 katoličanov. Ustanovljeno je čez 300 misijonov in duhovskih mest, oziroma zagotovljenih. Dalje se je napravilo 380 katoliških šol, ter je zdaj skerbjeno tudi za katoliški poduk 45.000 otrok. Pod varstvom družbe sv. Bonifacij: nastalo je tudi nekaj sirotišnic, kjer se uboge katoliške sirote odgojajo, dalje tudi okrog 20 naprav za obhrajance. V teh otroci ubožnejših staršev, kateri daleč od katoliških duhovnov stanujejo, dobivajo po 4 tedne prosto stanovanje. Tu pripravijo se potem na prvo sv. Obhajilo in po sprejemi sv. Obhajila odpusté se domú. Taki zavodi bili bi še v večjem številu potrebni za bolj oddaljene kraje v dijaspori. Take naprave so naj boljši pripomoček, mladino rešiti za katoličanstvo. Ker pa družba sv. Bonifacija v svojem vednem pomanjkanju na denarju ne more zadostno podpirati ustanovljenja, oziroma vzdrževanja sirotišnic in zavodov za obhrajance, mislila je kerščanska ljubezen na novo sredstvo v najnovejšem času napravila je nabiralna društva.

200.000 katoličanov v dijaspori še ni preskerbljenih: za nje in njih mlajši se do zdaj še ni moglo nič storiti. Ali bi se ne mogli tudi le-ti katoličani s svojimi mlajšimi ohraniti? Gotovo želí tega vsak katoličan iz celega serca; toda s samo željo ni nič storjuega; tu treba je dejanja, tu treba pripomočkov. Pripomočki pa, katere ima družba sv. Bonifacija vsako leto na razpolaganje, ne znašajo nobeno leto že od 1872 nikoli več ko 600.000 mark, če tudi se zmirom več potrebuje. En del potreben je, da se že ustanovljeni misijoni zderžujejo, drugi večji del porabiti mora se, da se nakupijo zemljišča, zidajo cerkve, in plačajo dolgovi, kajti novovstanovljeni misijoni tičijo še v velikih dolgovih. Na ta način ne ostane za ustanovljenje novih misijonov skoro nič. četudi bi se v tem oziru pač mnogo dalo storiti. V Hamburgu imela bi se zidati cerkev, in tej slediti imelo bi najprvo ustanovljenje škofije. Ta v Hamburgu zidana cerkev bo velikega pomena za severno Nemčijo. Zato napadali so sovražni časniki tako močno besede dr. Windhorst-a, s katerimi je v 30. glavnem zboru katoličanov Nemčije v Düsseldorfu 1883 priporočal zidanje cerkve, in menili so, če se tam gori cerkev sozida, se bode precej celi sever spreobernal. (Pač prav bi bilo.)

Na vznožju Wartburga začenja se zidanje katoliške cerkve, v Hanover-u pripravljajo se z vsemi sredstvi in močmi na zidanje druge katoliške cerkve in po mnogih družih pokrajinah Nemčije so silovito potrebne katoliške cerkve, šole, duhovni in učitelji; toda pripomočkov manjka, ker je družba sv. Bonifacija v kljub svoji važnosti premalo znana, premalo čislana. Najbolj podpira družbo sv. Bonifacija knezoškofija Kolonij-ka, kajti ta spravi skupaj vsako leto okrog 125.000 mark, tedaj 4. del vseh dohodkov družbe sv. Bonifacija. Dohodki morali bi biti trikrat toliki, da bi zadostovali; in to bi bilo tudi lahko; v Nemčiji živi 17 milijonov katoličanov, in ko bi jih teh le poldrugi milijon darovalo mesečno po 10 vinarjev, bilo bi pomagano. (Sendb.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. Par domačih cvetic iz starega verta na novo vsajenih:

Dušna paša

za kristjane, kateri želé v duhu in v resnici Boga moliti. Spisal Friderik Baraga, kot kaplan v Metliki, umerl kot

škof v séverni Ameriki. Deveti natjs 1886. Na prodaj pri založniku gosp. J. Klemenz-u, v Katól. bukvarni in drugod. Cena: v usnji 1 gld. 30 kr., z zlatim obrezkom 1 gld. 70 kr. — Tisk Krajcev v Nov. mestu je z debelimi čerkami in razločen, verstice sicer bolj stisnjene, da ima knjiga s tako bogatim obsegom le 515 strani in prav lično podobo, ki bi bila sicer predebela in manj pripravna. — Veliko veliko molitvenih bukev in bukvic je prišlo na svetlo po prvi izdaji Baragove Dušne paše; dvomimo pa, da bi bile ktere dosegle tako duhovno mazilo in globoki keršanski duh, ki véje v Baragovi Dušni paši. Zato bode gotovo tudi s to novo izdajo Slovencev prav močno vstreženo. Če si nedolžen in vesel, če pokopan v greh in obupan, če zdrav ali bolan: vzemi Baragovo dušno pašo v roke in beri: vselej se bo prileglo tvojemu sercu in našel boš moč, tolažiló in pomoč. V današnjem tako hugo zatopljenem času bode še posebno koristno v roke jemati bukve moža, ki smemo upati, da je naš svetnik, to je, bukve: Nebeške rože, — Zlate jabelka, — Dušno pašo. —

V ravno tej zalógi se dobiva knjižica:

„Mašne bukvice, to je: Molitve pri sv. maši in druge vsakemu kristjanu potrebne molitve.“ — To je tudi stara, že trinajstič natisnjena, pa prav koristna knjižica s priserčnimi molitvami. Med drugim je pripravna pri velikih, slovesnih mašah, ker ima med drugimi tudi „mašo, kakor jo mašnik moli.“ Silo dolgočasno je namreč viditi otroke ali odraslene, ki pri slovesnih mašah — n. pr. med „Glorio“, „Kredo“ itd. — ne vedó, kaj početi, ker v svoji majhni knjižici imajo morebiti le kake majhne stavke prebrati, potlej se pa dolgočasijo, igrajo, pogovarjajo, ali pa ktere celo skušnjava zmoti, da se plazi iz cerkve in tako cerkveno zapoved prelomi, kar je smertni greh. Starši, redniki, kateheti naj bi otroke podučili, da med dolgimi oddelki pri sv. maši naj poišejo v svojih bukvicah kako premišljevanje, kakor križev pot, kake splošne primérne molitve, posebno pa naj bi se oskerbeli z mólki in molili rožni venec. Tako bi čas dobro obernili.

Da zopet pridemo do omenjenih „bukvic,“ naj povemo, da imajo 316 strani, so prav lične za v žep, in stanejo v usnji in marmorovane 50, z zlato obrezo pa 70 kr.

Z Berda, 5/10 1886. V pojasnjenje nesreče, ki je zadela Berdsko faro, naj služijo sledeče verstice. Dne 23. septembra prišel je od Kolovca sem sivorujavkast oblak, ki je bil pogubonosen. Toča je začela padati na cesti pri Zeločniku, zadela je ves Kertinski hrib, vasi Prevoje, Št. Vid in Verbo, kjer je bila pa še posebno huda nevihta, je več kozolcev podertih in streh odkritih. Nadalje je toča potokla po Straži in Čepljah. Potem je zadela vas Veliko Laščam v Vranjepeški fari, vasi Oberše in Ternovce v Zlatopolski fari, dalje ste zadete vasi Krajno Berdo in Koreno v Krašinski fari. Potem se je oblak hitro dervil naprej, tako je toča nektere kraje skorej prskočila, koder je le redka padala.

Potokla je pa po fari Kolovraški št. Gothardski, in prav zelo po Čemšeniški, in segla je tje do Terbovelj na Štajerskem. Kjer je toča padala, uničeni so močno poljski pridelki, zlasti žalujejo kmetovalci, ker jim je uzela toča kmetiški živež, ktereja je največ v jeseni na polju.

Se ve, da je tudi precej škode pri oknih. Nevihta je poderla veliko kozolcev, veliko sadnega drevja polomila ali pa še celo s korenino izruvala. Sadja je bilo vse polno po drevesih in tudi to sadje, kar ga je še ostalo na drevji, je močno od toče udarjeno, da kar gnjije.

Zraven toče in hudega viharja. so bili pa tudi silno veliki nalivi dežja. Že dvajset let ni bil potok Radomlja tako narastel, kakor letos.

Navadno že po teh krajih pada gosteji in debeleji dež. Letos je pa tako dež šel, kakor bi ga bil iz škaflil. Vsled hitrega narasta Radomlje je bila cesarska cesta na več krajih pod vodó, nad Krašnjo pa celo po 40 metrov na dolgo pretergana in tako poškodovana, da se škoda ceni na 2000 gld. Še veči škoda je po travnikih, katerih je več preterganih, večinoma pa na debelo zasutih. To razsajanje Radomlje se vidi od Lukovice do št. Ožbalta. Na več krajih se je zemlja razpočila in celo poslopja prestavljala; in ker se je to deloma po noči godilo, so morali ljudje kar iz hiš, da so si življenje oteli.

Vsa škoda v Berdskem Kantonu. storjena po toči, nevihti in vodi, se ceni na 40.000 do 50.000 gld. In ker ljudje niso premožni, ampak bolj revni, toraj bojo zelo hvaležni vsakemu dobrotniku, kateri bi blagovolil jim kakidar nakloniti.

Kodarkoli je ljudi nesreča zadela, so tukajšni stanovniki radi vdeležili se darovanja ter so po svoji moči dajali; zdaj pa smo sami zadeti od roke Gospodove, ki rani in celi, čigar roka udarja in ozdravlja, in torej stavimo upanje svoje v milost Božjo in usmiljene serca Slovencev

A. K. župnik.

V Celovcu je v petek, 1. t. m., skor navaglcma umrl prečast. g. ondotni knez in škof Peter Funder. Bil je nekaj dni bolehen, vendar je še v čertetek maševal; v petek je ostal v postelji in ko popoldne kanonik Lambert Einspieler pripelje zdravnika dr. Janežiča v sobo, najdeta posteljo prazno in zraven postelje škofa umirajočega. Bil je še odvezan in prejel je sv. poslednje olje, potem je nastopila smert. — Rojen je bil prečastiti 30. okt. 1820 v Jesani na Koroškem, dohoven posvečen 31. jul. 1844, knez in škof je bil izvoljen 30. sušca 1881, poterjen od sv. Očeta 25. in posvečen 26. roznika, vmeščen pa 10. mal. serp. ravno tistega leta. Bog mu daj večni mir!

Slovesen pokop kneza škofa dr. Petra Funderja je bil 4 t. m. Pokopaval je knez nadškof Solnograški mlgsp. Eder med azistenco škofov lavanškega, sekovskega in ljubljanskega in skoro vsega duhovstva kerške škofije, kakor tudi deželnega predsednika, in naj višjih deželskih vradnij in vojaštva, šolstva in velikega števila občinstva. Veliko je žalovanje po blagem višjem pastirji.

Moč rožnega venca.

Pred nekterimi leti, kakor „Missionsblatt“ pripoveduje, je imeaiten gospod zadel v družbo več duhovnov. V pogovorih je rekel ta gospod: „Tudi jaz bi rad bil véren, pa sem nevéren.“ Eden duhovnov mu je ob kratkem odgovoril: „Molite roženkranc“. Potem se je govor obernal na druge reči. — Tri leta pozneje je imenovani duhoven dobil pismo od gospoda, v katerem je naznanjal to-le: „Spomnili se bodete, častiti gospod, da pred tremi leti v družbi, v kateri ste med drugimi duhovni bili tudi Vi, sem milovanje izrekel nad tem, da ne morem verovati. Nato ste mi Vi rekli: Molite roženkranc! Te besede so se mi v začetku zdele smešne pa so se mi vendar globoko v serce vsadile. Bil sem od Vas kakor panan. Poslednjič so se mi jele zdeti sladke in tolaživne. Dobil sem si rožni venec in učil sem se ga moliti. In zdaj verujem, srečen sem in naj veči mir nahajam v spolnovanji dolžnost naše svete vere.“ — Mesec sv. rožnega venca imamo; naj se ta molitev razširi v vse hiše in med vse družine; potem

bo povsod več žive vere več pobožnega življenja, pa tudi veliko grešnikov se bo spreobernalo.

Razgled po svetu.

Kina. Kar je francoska republikanska vlada na Jutrovem pokazila, to skušajo sv. Oče papež Leon XIII popraviti, kolikor je mogoče, in to po obravnavah s kitajsko vlado. Misijonarji namreč poročajo, da so se razmere v kineških misijonih na dobro obernali. Kristjani smejo zopet očitno po svoji veri živeti. Začetniki prešnjih rogovilstev so od kineških vradnij dobili ukaz, da se morajo z misijonarji spraviti, kar se je tudi zgodilo. Kineški mandarin je priznal kristjanom pravico, da smejo cerkve zidati. Vsled tega, pravijo, se bode množile število poganov, ki bojo sprejemali sv. vero.

V Indiji jezuitovski misijoni silno napredujejo. Edini vikarijat Madura šteje 195.000 katoličanov. Misijonski škof P. Amiranader naznanja, da se velika množica 1000 družin spreobrača.

Norvegija in Švedija. Katoliški misijon v teh deželah je v poslednjem desetletji tako napredval, da v kratkem dobite ti deželi lastnega apostoljskega vikarija (škofa), prečast. g. A. Bitter-ja.

Bulgarsko. Po odhodu kneza Aleksandra se Rusija s toliko nadležnostjo in tako neprevidno vtika v bulgarske notranje zadeve, da se mora vsakemu spodobnemu človeku studiti, in če je kaj sočutja imela Rusija pri Bulgarjih, ga mora s takim počenjanjem zgubiti. Ruski general Kaulbars, ki je poslan od Rusa v Bulgarijo, se v vse vtika in njegovo vedno gla-ilo je le to: kaj da Rusija želi in hoče, kaj da ne bo poterdila, narod očitno oporeka in kaže voljo, samostojno in brez Rusije volitev kneza veršiti in druge zadeve vravnovati. Nesreča utegne res Rusa v Bulgarijo gnati, ker pa druge vlade s tim ne bojo zadovoljne, utegne res tam doli biti začetek groznih dogodb, ki pa ni gotovo, da bi se Rusu v korist doveršile.

Vražja lakota po tuji zemlji mora strahovana biti, kakor pri Prusu in Lahu, tako tudi pri Rusu. Kar tiče versko stran, se bojo narodi na Jugu pri nezmerni ruski nadležnosti toliko gorečniše obračali k Rimu, ki prostost spoštuje in se ne meša v politično gospostvo svojih vernikov.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Beg dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Priporočam se v neki zadevi: naj bi se zgodila Božja sveta volja. — Ko je huda bolezen nastala pri domačih živalih, sem se v tej nesreči obernala k Mariji sv. Jožefu in sv. Antonu; zato se tudi priporočam v bratovsko molitev Naše ljube Gospé presvetega Jezusovega Serca, ker mi je Marija že velikokrat pomagala. (Op. Kadar kaj pošljete, povejte, kdo da ste? Vr.) — Neka fara za obilen sad duhovnih vaj.

Zahvale.

Iz Ljubljane, 1. sept. je bil prav nevarno za vročinsko boleznijo zbolel moj brat in precej za njim njegova žena na kmetih. Koj so poslali po zdravnika, pa njegova pomoč ni nič opravila. Potem so skušali še na več krajev, pa bilo je zastonj: vsaki dan ju hodim

obiakovat in se čez noč mudim pri njima; pa vidim, da je le huje in bo v kratkem smert, ker ne pomaga nič in zlasti ker že štirje ondod so bili za ravno to boleznijo ob tistem času umerli, in so vsi ljudje rekli, da ta dva imata ravno tako bolezen. Bila sem silno žalostna zavoljo tega; sej vse. premoženje in še premisladi otroci bi bili prišli v tuje gospodarstvo. — V ti hudi stiski sem se obrnila k Lurški Materi Božji, nđj bi Ona pomagala. Prejela sem v ta nsmen ss. zakramente, začela 9dnevnicu in obljubila, da bom to razglasila v veči čast Lurški Materi Božji, ako je Božja volja, da bi bila uslišana. In glejte: precej tretji dan 9dnevnic je moj brat že vstal, dva dni potem pa tudi njegova žena, in začela sta opravljati vsak svoja dela. — Bodi 1000kra' zahvaljena Lurška Mati Božja za tako hitro pomoč in naj to tudi drugim dene v veči zaupanje!

Helena Selan.

Koledar za prihodnji teden:

11. vinotoka. S. Justina. — 12. S. Maksimilijan. — 13. S. Edvard. — 14. S. Kalist. — 15. S. Terezija. — 16. S. Gal. — 17. Osemnajsta nedelja po Bink. Obletnica vsih cerkev posvečevanja. S. Hedviga.

Listek za raznoterosti.

Misijon ljudski je bil od 23. do 29. sept. pri sv. Lenartu nad Loko. Vodila sta ga čč. oo. lazarieta Pogorelec in Meglič s pomočjo gg. sosedov Jereba Javorskega in Sušnika iz Selc. Bilo je polno ljudstva in vse se je godilo prav ginljivo in spodbudno.

† V Zatičini je 1. t. m. umerl č. g. Janez Hinek, zlato-mašnik in župnik v pokoju. Izdihnil je blago dušo po kratki mučni boleznii v 90. letu svojega življenja.

V Št. Jakovski mestni cerkvi so obnavljanja dogotovljene in v nedeljo teden bodo milgsp. knez in škof dr. Jakob Misija slovesno cerkev in veliki oltar vnovič posvetili; to nedeljo pa bodo posvetili dolgi le blagoslovljeno cerkev pri sv. Jakobu na Savi.

„Narodna šola“, verla učiteljska družba je v četrtek imela sv. mašo v stoljni cerkvi in zborovala je 6. in 7. t. m. v mestni dvorani.

Najdeno moraš ravno tako poverniti, kakor ukradeno in prigoljufano; če ne: si tat! Čudno, da to ljudje večkrat pozabijo! Nedavno je nekdo na nekem sejmu zgubil poldrugi sto gld., pa jih ni nazaj! Ko bi ta najdljivec poldrugi sto lét gorel v ognju vic, bi bilo to strašno in hudo; toda za smertni greh se ne pride v ogenj vic, ampak v peklenški ogenj, ker velika tatvina je smertni greh. Bojte se tatovi, goljufi, oderuhi, priderževalci najdenega!

Vodstvo za molitveno apostoljstvo. Ker je molitveno apostoljstvo tudi v naši škofiji znano in nekoliko razširjeno, naj povemo, da vodstvo te molitvene družbe so milgsp. knezoškof izročili prečast. g. spiritvalu Jan. Flis-u, do kterege se je torej obračati v tej zadevi. Apostoljstvo molitve je živa potreba današnjega časa, v katerem se v marsikterih prehudih zadevah le z molitvijo še kaj dá doseči, kakor je sv. Cerkev doseгла mir na Nemškem. Zato sv. Oče Leon XIII tako goreče molitev priporočajo. V prihodnje o tem obširnije.

V Čemšeniku se obhajajo duhovne vaje za vse stanovce od 6. do 17. oktobra. Vodijo jih prečastiti oo. lazariisti iz Celja.

Duhovske poskušnje so se vdeležili te dni čč. gg.: Stoljna kaplana J. Erker in M. Kolar, Ant. Kukelj Vodiški in Ant. Šmidovnik Žužemberški kapl., pa Gašp. Vilman, oskerbnik na Selih pri Šumb.

Č. g. Jan. Smrekar, kaplan v Kočevji, je postal katehet za mestno I. in II. deško šolo.

Cecilijanski obletni zbor bode 14. t. m. v kuzješkofijskem dvoru. Ob 10 je slovesna sv. maša v Senklavžu, ob 11 se prične zborovanje, ob 5 popoldne bodo pete večernice v francišk. cerkvi.

Kaj kdo hoče? Anglija hoče Egipt in še kaj več; Francija hoče nazaj mejni deželi, kateri ji je Prus odtergal; Italija (novopečena) hoče naše dezele, in vse, kar bi ji kdo prirobutal; Rusija hoče Bulgarijo in Carigrad; Avstrija hoče vsaj mir, če ne družega; kaj hoče vsaj Bismarck, ni nikomur povedal; kušarji hočejo mladino iz šol „buxirati“; „financminister“ ni tako neolikan, da bi hotel, on le želi in priljudno prosi cvénekov in liščkov za veliko kerdelo pridnih dijakov.

Sv. maša za dobrotnike dijaške kuhinje bode prihodnji ponedeljek, 11. tega mesca, ob 1/8 (četrť na osem) pri altarji Naše ljube Gospé presvetega Jezusovega Serca. Vsi šolci, kateri se dobrót vdeležujejo, naj pridejo k sv. maši in naj molijo za žive in mertve dobrotnike, posebej, da bi ljubi Bog vsim našim dobrotnikom na priprošnje N. lj. Gospé njih naj priserčniše želje spolnil, pa tudi, da bi nam Bog dosti dobrotnikov obudil, ker potrebe se kažejo velike.

Modri izreki. Molitev posvečuje zemljo in odpira nebesa.

Zoper napuhnjene, častilakomne in gizdave ter nečimerne misli moramo skerbno čuti, da jih pobijamo; ker to so narstrašnejši naši sovražniki.

Zgodaj pride nad otroka s svojo smertno kosó hudoba poželjivosti, pa še veliko bolj zgodaj hudoba napa, in prašanje je, ktera jih več pokosí?

Ostuden je otrok, ki začne izmikati; pa ne manj ostuden, kdor še celo kot otrok svoje dobrotnike zančuje in duhovnov ne spoštuje.

Duhovske spremembe.

V Goriški nadškofiji: Č. g. Jakob Fon, vikar v Steržiščih, pojde kot taki v Kred pri Koboridu. Č. g. Janez Feltrin, kaplan v Volčah, imenovan je vikar v Gorenji Tribuši; čast. g. Anton Bratina, kaplan v Komnu, pa vikar v Doberdodu. Prestavljeni so naslednji čč. gg. duhovni pomočniki: Valentin Bresavsić iz Kanala k mestni fari sv. Ignacija v Gorico; Štefan Kodermac iz Kanala v Volče; Franc Kofol iz Rihemberga v Kanal kot I. kaplan; Anton Pahor iz Komna v Rihenberg; Janez Kodrič iz Šempasa v Komen kot I. kaplan; Janez Klobovs iz Štanjela v Šempas; Franc Pipan iz Bolca na Št. Viško goro. Kot kaplani nastavljeni so sledeči čč. gg. novomašniki: Franc Razpet v Kanal; Edvard Štrekelj v Komen; Franc Moškát v Bolc. Č. g. Janez Gerbec postal je kn. nadšk. tajnik.

Dobrotni darovi.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Miuá Porenta 40 kr. — Marijana Gašperc 40 kr. — Iz Kamnika po č. g. Bl. Muhovcu 31 gld. 74 kr. — Iz Čermošnjic 30 gld. — Č. g. V. E. 1 gld.

Za misijone: G. Val. ~~Božja~~ za sv. leto 6 gld. — V. za sveto leto 3 gld. 60 kr. — Neimenovan 14 gld. za sv. leto.

Za brat. Sv. R. Telesa: Iz Radolice 1 gld.

Za cerkev v Želimljah: Iz Preserja 1 gld.

(Drugi dar. prih.)